

Mezinárodní finanční trhy - trhy cenných papírů a úvěrové trhy

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

**OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ**

FIU/MFM

Ing. Jana Šimáková, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Mezinárodní finanční trhy využívající MNC

- Devizový trh
- Mezinárodní peněžní trh
- Mezinárodní úvěrový trh
- Mezinárodní dluhopisový trh
- Mezinárodní akciový trh

- Slouží pro získání krátkodobých finančních prostředků v cizí měně
- Základní důvody využití mezinárodního peněžního trhu MNC:
 - potřeba financí k úhradě za importované dodávky v cizí měně
 - půjčky v měně, ve které je nižší úroková sazba
 - půjčky ve měně, kde je předpoklad budoucího znehodnocení cizí měny proti domácí měně
 - investice do měny, která má předpoklad budoucí apreciace vůči domácí měně
 - investice do měny s vyšší úrokovou sazbou

- Počátky evropského peněžního trhu lze spojit s počátkem euroměnového trhu
 - existence konzistentní potřeby dolarů také v Evropě - MNC z USA uskutečňující mezinárodní obchod s evropskými zeměmi, ukládaly americké dolary do evropských bank
 - rozvoj tzv. eurodolarů a euroměnových trhů (euroměna v tomto pojetí nemůže být zaměňována s eurem)
 - k rozvoji euroměnového trhu přispěl také rozvoj OPECu
- Evropský peněžní trh je stále důležitou součástí sítě mezinárodních peněžních trhů.

- Asijský peněžní trh také vznikl jako trh zahrnující převážně vklady dolarů, proto byl původně znám jako asijský dolarový trh.
- Asijský peněžní trh v současnosti je zaměřen na Hongkong a Singapur, kde velké banky přijímají vklady, a půjčují v různých cizích měnách.
- Asijský peněžní trh je také znám pro mezibankovní půjčky.

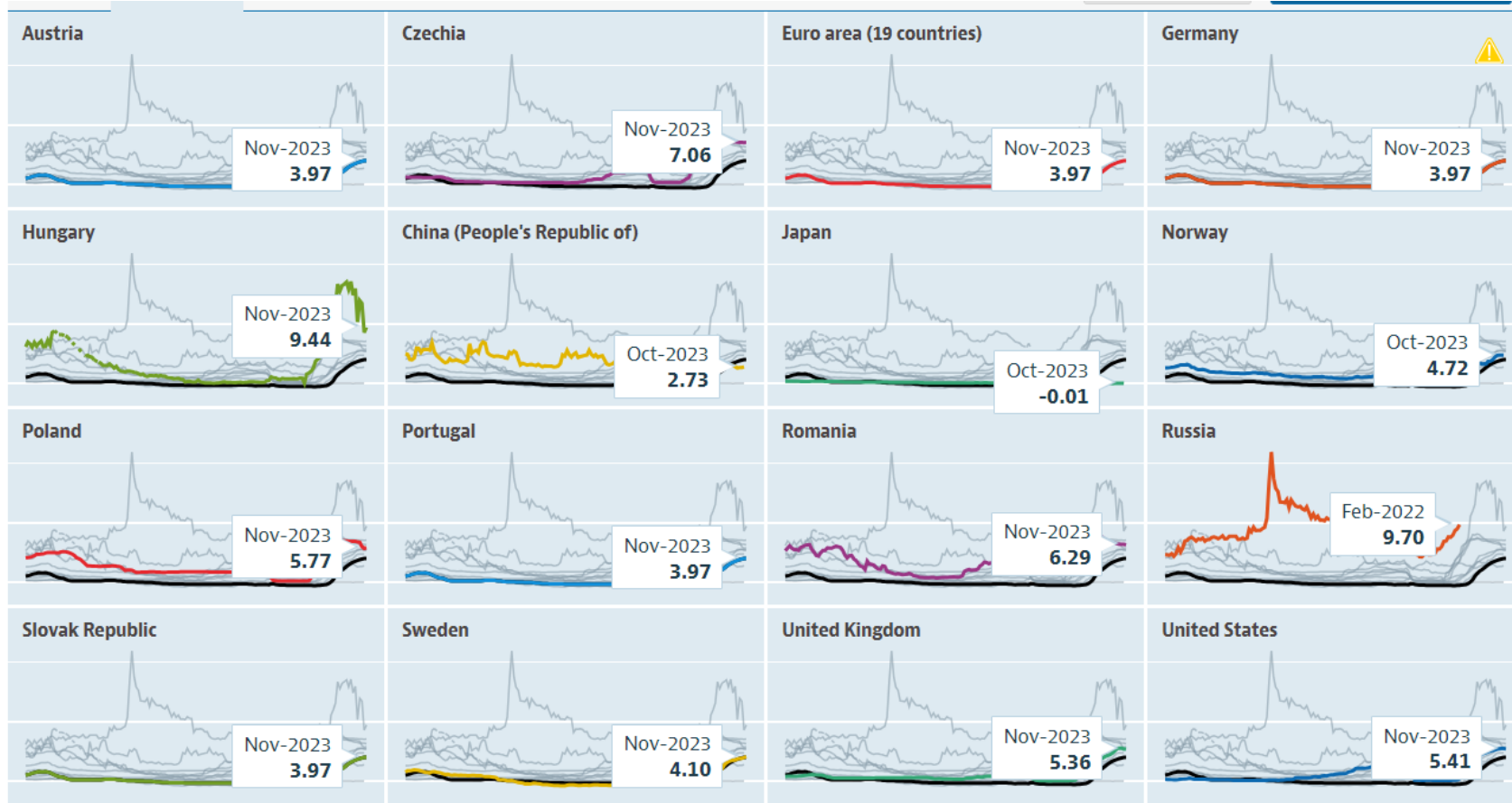
Riziko mezinárodního peněžního trhu

- Peněžní trh je obecně vnímán jako trh s poměrně nízkou mírou rizika.
 - Nejméně rizikové instrumenty peněžního trhu představují zejména státní pokladniční poukázky a státní dluhopisy se splatností do jednoho roku.
 - Když srovnáme úrokové sazby státních instrumentů peněžního trhu s instrumenty MNC, pak je zřejmé, že díky vyššímu riziku selhání u MNC jsou pro ně úrokové sazby o něco vyšší.
- Instrumenty mezinárodního peněžního trhu jsou vystaveny kurzovému riziku
 - Například výnosnost investice může být redukována, když měna, ve které je denominován cenný papír oslabí vůči měně investora. Z toho vyplývá, že i přesto že cenný papír nenese žádné kreditní riziko, investoři mohou ztratit finanční prostředky kvůli devizovému riziku.

Úrokové sazby peněžního trhu vybraných zemí

A
STATISTICKÁ
ÚŘEDNICE

FIU/MFM Mezinárodní finanční trhy – trhy cenných papírů a úvěrové trhy

Zdroj: <https://data.oecd.org/interest/short-term-interest-rates.htm#indicator-chart>

- Využití pro získání střednědobých až dlouhodobých finančních prostředků termínovaných půjček od finančních institucí umístěných na zahraničních trzích.
- Úroková sazba se pohybuje v souladu s pohybem některé referenční tržní úrokové sazby
 - častokrát jsou to mezibankovní úrokové sazby, např. LIBOR
- Základní důvody využití mezinárodního úvěrového trhu MNC jsou totožné jak pro mezinárodní peněžní trh, rozdíl je v časovém horizontu využití finančních prostředků.

- Nejvýznamnější regulační opatření, které umožňují konkurenceschopnější globální podmínky:
 - Basel III
 - pravidla pro kapitálovou přiměřenost a kvalitativní prvky řízení bank
 - Jednotný evropský akt
 - kapitál může volně proudit po celé EU
 - banky mohou v EU nabízet širokou škálu půjček, leasingu a cenných papírů
 - pravidla týkající se hospodářské soutěže, fúzí a daní jsou v celé EU obdobná
 - banka založená v jedné ze zemí EU má právo expandovat do jakékoli nebo všech ostatních zemí EU

- Když jedna banka není ochotná nebo schopna půjčit vysokou finanční částku, kterou potřebuje určitá MNC, je možné využít syndikát bank.
- V syndikátu se podílí každá banka na půjčování v jisté formě a podílu.
 - Vedoucí banka je odpovědná za vyjednávání podmínek s dlužníkem.
 - Vedoucí banka uspořádá skupinu bank k upsání půjčky.
 - Syndikát bank je obvykle formován do šesti týdnů.
 - Syndikované úvěry snižují riziko selhání velké půjčky na míru účasti pro každou jednotlivou banku.
- Dlužníci v rámci syndikovaného úvěru platí kromě jistiny a úroků na úvěr, také různé poplatky.
 - Poplatky představují náklady za front-end management, náklady na organizaci syndikátu a upisování úvěru. Navíc je každoročně účtován poplatek za závazky ve výši zhruba 0,25 - 0,50 % za nevyužitou část dostupného úvěru poskytnutého syndikátem.

Úkol k zamyšlení

???Jaký měla dopad na úvěry (standardní či syndikované) poskytované pro MNC níže popsána situace???

Na přelomu let 2007 až 2008 zaznamenal trh USA úvěrovou krizi, která byla způsobena podstatným selháním hypoték s nižší kvalitou. Tato situace se postupně přelila do dalších sfér ekonomiky. Finanční instituce držící hypotéky nebo cenné papíry založené na hypotékách zaznamenaly velké ztráty. Vzhledem k tomu, že ekonomika USA oslabila, investoři se oprávněně obávali, že by mohlo selhat více firem, a tak přesunuli své prostředky z rizikových cenných papírů. Vzhledem ke globální integraci finančních trhů se problémy na finančních trzích USA rozšířily také na jiné trhy. Některé finanční instituce se sídlem v Asii a Evropě běžně obchodují s cennými papíry, které jsou emitované v jiné zemi. Kromě toho oslabení ekonomik způsobila snížení poptávky po importu z jiných zemí. Úvěrová krize USA tak narostla do mezinárodní úvěrové a finanční krize.

- MNC se rozhodují vydávat dluhopisy na mezinárodních trzích zejména ze tří důvodů:
 - silnější poptávka po dluhopisech na cizích trzích,
 - potřeba finančních prostředků v cizí měně,
 - financování s nižší úrokovou sazbou.
- Mezinárodní dluhopisy jsou typicky klasifikovány jako zahraniční dluhopisy nebo eurobondy.
 - Zahraniční dluhopis vydává emitent, který je nerezidentem v zemi emise.
 - Euroobligace (eurobondy) jsou vydávány ve směnitelných měnách s převahou hlavních světových měn a jsou obchodovány na trhu třetí země.

- Eurobondový trh je trh dluhopisů emitovaných v jiné měně, než je oficiální měna země emise.
 - Jako příklad eurobondu je možné uvést dluhopis americké MNC vydaný v japonských jenech a obchodovaný na burze v Londýně.
- Eurobondy mají několik charakteristických rysů:
 - Obvykle jsou vydávány na doručitele, což znamená, že neexistují žádné záznamy o vlastnictví.
 - Kuponové platby se provádějí každoročně.
 - Některé eurobondy mají doložku o konvertibilitě, která jim umožňuje převést je na určitý počet akcií běžných akcií.
 - Některé eurobondy, nazývané floating rate notes, mají variabilní úrokovou sazbu, která časově upravuje kuponovou sazbu podle aktuálních tržních sazeb.

- MNC využívají převážně k získání prostředků od zahraničních investorů (emisi akcií na mezinárodních trzích).
- Důvody pro emise akcií na zahraničních trzích:
 - rychlost prodeje akcií
 - zvýšení image MNC
 - lepší podmínky emise
 - lokalizace ekonomických aktivit MNC.
 - existence sekundárních trhů.
 - likvidita cizího trhu.

- MNC také získávají kapitálové financování pomocí depozitních stvrzenek, což jsou stvrzenky představující svazky akcií.
- Depozitní stvrzenky jsou cenné papíry, které jsou obchodovány na cizím finančním trhu, avšak jsou kryty akciemi emitovanými domácí akciovou společností.
- Vzhledem k tomu, že depozitní stvrzenky lze obchodovat stejně jako běžné akcie, jejich cena se denně mění v závislosti na podmínkách poptávky a nabídky.
 - V průběhu času by se však hodnota depozitních stvrzenek měla pohybovat společně s hodnotou odpovídajících akcií, které jsou kótovány na zahraniční burze cenných papírů po měnové konverzi.

Formy depozitních stvrzenek

- Americké depozitní stvrzenky ADR
 - obchodovány na burzách v USA
 - využívání ADR obchází některé požadavky na emisi, které jsou kladeny na nabídky akcií USA, a přesto umožňuje neamerickým MNC získat finanční prostředky na americký trh
 - trh ADR vzrostl zejména po privatizaci podniků na počátku 90. let 20. století, neboť některé z těchto společností vydaly ADR, aby získaly financování
- Globální depozitní stvrzenky GDR
 - GDR jsou na rozdíl od ADR kótovány na evropských burzách, především v Londýně nebo Lucembursku.
- Jak ADR, tak i GDR jsou emitovány v amerických dolarech, výrazně menší část stvrzenek je vydávána v eurech (EDR).
- Méně rozvinuté jsou euro depozitní stvrzeny EDR a New York Shares NYS

Trendy na mezinárodních akciových trzích

- Za historicky nejvýznamnější akciový trh je považován trh USA
- Globalizace akciových trhů
 - V roce 2000 se burza v Amsterdamu, Bruselu a Paříži spojila a vytvořila trh Euronext. Posléze se k nim připojila také lisabonská burza.
 - V roce 2007 se Euronext připojil k NYSE a stala se největší globální burzou.
- V posledních letech bylo založených také mnoho nových akciových trhů. Tyto tzv. rozvíjející se trhy umožňují zahraničním firmám získávat velké množství kapitálu, zejména pokud na těchto trzích zároveň i podnikají.

Základní principy fungování akciových trhů

- Účast na akciových trzích a obchodní aktivita jsou vyšší v zemích, kde jsou manažeři firem povzbuzováni k přijímání rozhodnutí, která slouží zájmům akcionářů a kde je větší transparentnost.
- Aktivní akciový trh vyžaduje důvěru místních investorů.

Členění finančních trhů dle organizace

- Burzovní trhy = burzy (centralized exchanges)
- Mimoburzovní trhy (OTC – over-the-counter)

- Přesně vymezené organizované shromáždění osob za účelem obchodování
 - Obchodování pravidelné, na určitém místě ve stanoveném čase
 - Obchodování regulováno závaznými předpisy a podmínkami
 - Členství jako podmínka možnosti obchodovat
 - Obchoduje se pouze se schválenými produkty
-
- Typy burz podle předmětu obchodu
 - Komoditní burzy
 - Burzy služeb
 - Finanční burzy

- OTC (over-the-counter) trhy – obchodování neprobíhá na jednom místě
- Velká konkurence tradičním burzám
 - Méně přísné podmínky oproti burzovním obchodům (burzy stanovují min. výše tržní kapitalizace, rozptýlenost akcií veřejnosti, dobu podnikání, zveřejnění finančních i nefinančních parametrů o společnosti, finanční historie, výše zisku, atd.).
 - Nižší poplatky, úspora transakčních nákladů.
 - Čas obchodování (OTC mohou nepřetržitě, burzovní pouze v předem stanovených hodinách).
 - Vytváření mimoburzovních obchodních systémů v podobě elektronických komunikačních sítí.
 - Výhodné zejména pro nově vzniklé společnosti, při fúzích a akvizicích, obchodníci s dluhopisy dávají přednost také telefonické mimoburzovní síti (např. Reuters, Bloomberg).
- Nejznámější mimoburzovní trh – NASDAQ
 - velikostí i počtem obchodovaných titulů se vyrovná nebo předčí NYSE
- Značný význam mimoburzovních trhů i v Evropě (Německo, Rakousko – významná role bank)

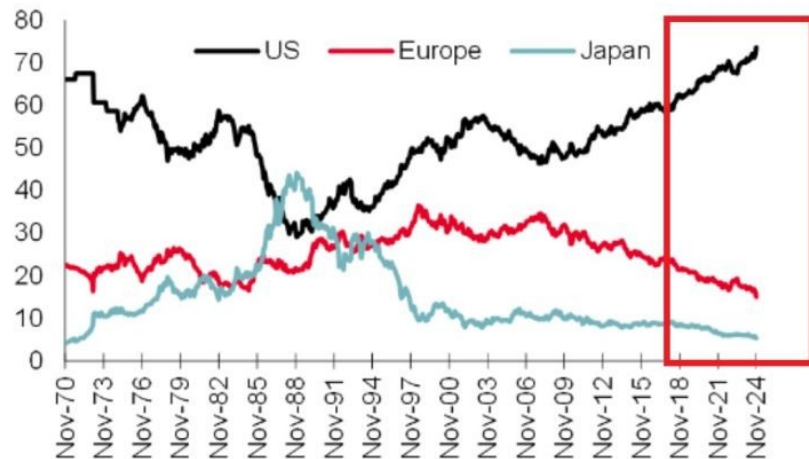
- Kromě kurzů jednotlivých cenných papírů se používají i souhrnné indikátory
 - popisující vývoj celého trhu
 - popisující vývoj určitého odvětví
- Index
 - srovnání aktuálního stavu s počáteční hodnotou
 - obvykle použity váhy podle tržní kapitalizace
- Průměr
 - aritmetický či vážený průměr cen akcií obsažených ve výběru

Tržní kapitalizace světového trhu

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

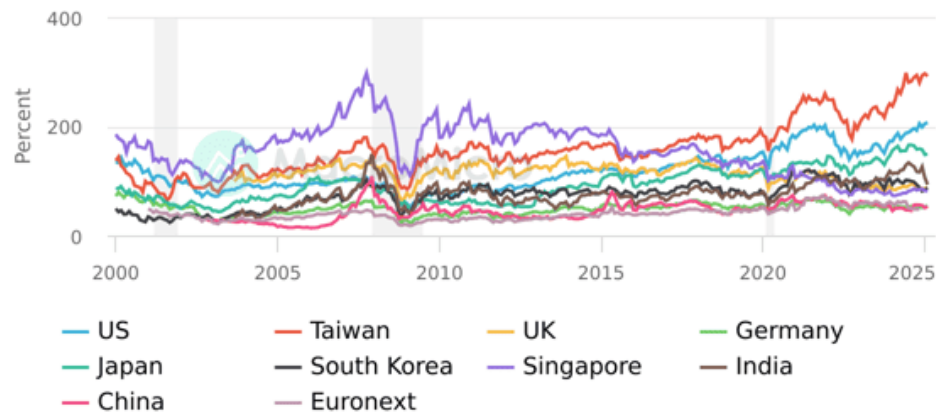
Regions as of percentage of MSCI World market capitalisation

Source: SG Cross Asset Research/Quant Research, FactSet

World - Stock Market Capitalization by Country (% of GDP)

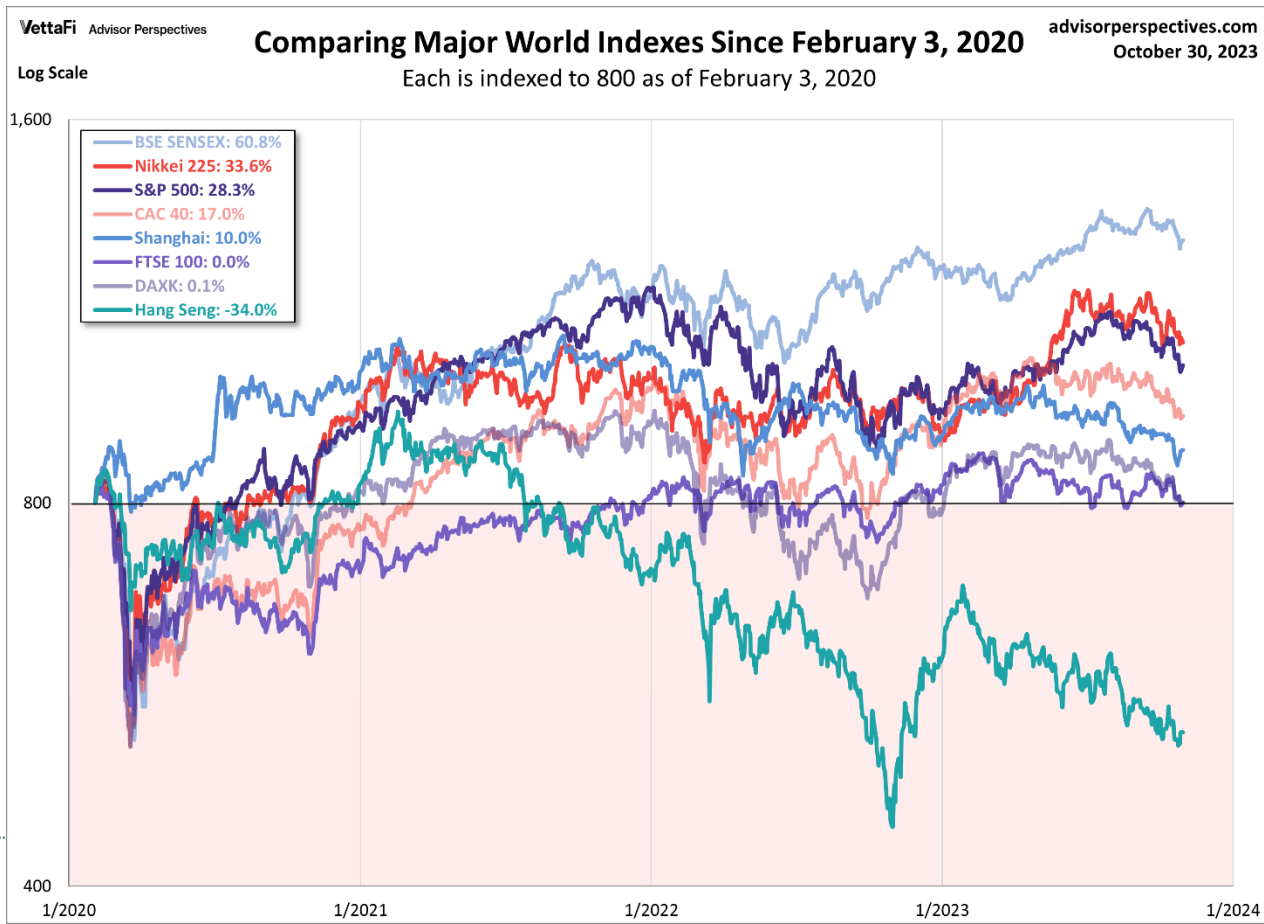
MacroMicro.me | MacroMicro

Vývoj světových akciových indexů (2000 – 2024)

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

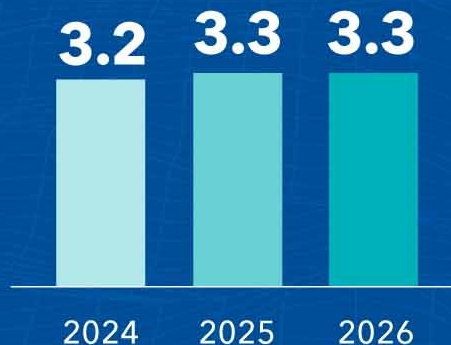

WORLD ECONOMIC OUTLOOK UPDATE JANUARY 2025

GROWTH PROJECTIONS

(REAL GDP GROWTH, PERCENT CHANGE)

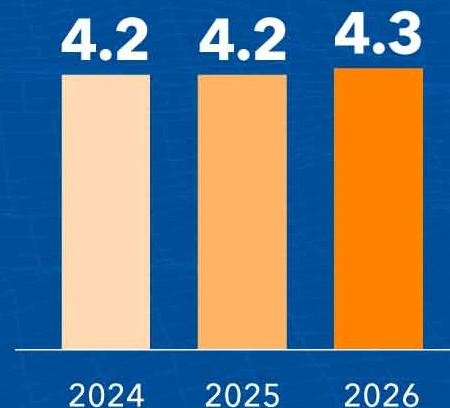
GLOBAL ECONOMY

ADVANCED ECONOMIES

EMERGING MARKET & DEVELOPING ECONOMIES

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Děkuji za pozornost 😊
